

PRZYSTANEK HISTORIA

Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki

C Z E R W I E C 2 0 1 7

- WYSTAWY • KLUB „GROTA” •
- LEKCJE Z HISTORII NAJNOWSZEJ • SPOTKANIA Z KSIĄŻKĄ •
- CZYTELNIĄ I KSIĘGARNIĄ • KONFERENCJE •
- WYKŁADY • WARSZTATY •

OTO NASZ ROZKŁAD JAZDY. KUPONY UMIESZCZONE NA OKŁADKACH BĘDIEMY WYKORZYSTYWAĆ PODCZAS NASZYCH SPOTKAŃ Z NIESPODZIANKĄ. PRZYJDŹ I ZOBACZ, Z CZYM MOŻESZ WYJŚĆ!

SPOTKANIE NR 1

► 3-15 CZERWCA

Wystawa prac laureatów V edycji ogólnopolskiego konkursu **Epizody z najnowszej historii Polski w komiksie** pod honorowym patronatem Ministra Edukacji Narodowej.

SPOTKANIE NR 2

► 20 CZERWCA – 26 LIPCA

Wystawa poświęcona Oldze Havlovej przygotowana przez Fundację Olgi Havlovej i Czeskie Centrum w Warszawie. Olga Havlová była przez ponad 30 lat żoną Václava Havla, przez 7 lat pierwszą damą Czechosłowacji, a później Czech. Wspierała męża w jego działalności opozycyjnej i sama się w nią włączała. Jako pierwsza dama w 1990 roku założyła fundację Výběr dobré vůle (**Komitet dobrej woli**), niosącą pomoc osobom niepełnosprawnym.

Na wystawę składają się czarno-białe zdjęcia dokumentujące spotkania Olgi z niepełnosprawnymi dziećmi i dorosłymi, a także z osobami wspierającymi jej działalność charytatywną. Część foto-

grafii przedstawia także warunki panujące w ówczesnych szpitalach psychiatrycznych i instytucjach opieki społecznej.

SPOTKANIE NR 3

► 2 CZERWCA (PIĄTEK), GODZ. 10.00

Koncert **W hołdzie Dzieciom Warszawy** – występy uczniów warszawskich szkół podstawowych, laureatów Festiwalu Pieśni Powstania Warszawskiego na Ursynowie. Podczas koncertu zaprezentowane zostaną zarówno piosenki, które śpiewali powstańcy, jak i takich, które powstały współcześnie, by złożyć hołd walczącym.

SPOTKANIE NR 4

► 5-9 CZERWCA (PONIEDZIAŁEK-PIĄTEK), GODZ. 10.00

Finał ogólnopolskiego projektu edukacyjnego **O tym nie można zapomnieć... – spotkania z osobami, które przeszły piekło obozów i deportacji podczas II wojny światowej** pod honorowym patronatem Agaty Kornhauser-Dudy, małżonki prezydenta RP.

SPOTKANIE NR 5

► 5 CZERWCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.00

Peerevłowskie kulinarria na taśmie filmowej – wykład prof. Piotra Zwierzchowskiego z cyklu **Z kamerą po PRL-u. Oblicza polskiego kina powojennego**. Szczegółowe informacje: slawomir.stepien@ipn.gov.pl.

SPOTKANIE NR 6

► 6-7 CZERWCA (WTOREK-ŚRODA), GODZ. 9.30

Ogólnopolska konferencja naukowa **Polskie wizje i oceny komunizmu po 1939 r. (cz. II)** zorganizowana przez Biuro Badań Historycznych IPN i Instytut Historii PAN. Organizatorzy chcą zaprezentować współczesny stan wiedzy na temat polskiej refleksji nad komunizmem po 1939 r. i pogłębić wiedzę dotyczącą wskazanej problematyki, prezentując szeroką gamę polskich spojrzeń na komunizm. Bez namysłu nad komunizmem i skutkami społecznymi, jakie przyniosło pozostawanie pod sowiecką kontrolą przez blisko pół wieku, nie będziemy w stanie zrozumieć wielu istotnych problemów społeczno-politycznych współczesnej Polski. Szczegółowy program konferencji jest dostępny na stronie www.ipn.gov.pl.

SPOTKANIE NR 7

► 7 CZERWCA (ŚRODA), GODZ. 17.30

Prezentacja książki Anny Lisieckiej **Loda Halama** opublikowanej przez wydawnictwo Zona Zero. W dyskusji udział wezmą: dr hab. Zofia Rudnicka, choreograf, wykładowca Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, dr Krzysztof Królikowski, prezes Stowarzyszenia Muzeum Zamku i Szpitala Wojskowego na Ujazdowie, Anna Lisiecka, autorka. Spotkanie poprowadzi Małgorzata Kownacka, redaktor Polskiego Radia

Książka jest biografią Lody (Leokadii) Hałamy – tancerki, aktorki i choreografki, symbolu szampańskiego dwudziestolecia międzywojennego. Na początku występowała wraz z siostrami w warszawskich teatrach rewiiowych, później została primabaleriną Teatru Wielkiego. Tańczyła do muzyki Chopina i Beethovena, swoimi występami zachwyciła Europę, a potem Stany Zjednoczone i Japonię. W trakcie wojny zaangażowała się w działalność konspiracyjną i opiekowała się rannymi. W 1943 r. wyjechała do Szwajcarii; dochód z imprez, na których występowała, przekazywany był na potrzeby Polskiego Czerwonego Krzyża.

▶ 13 CZERWCA (WTOREK), GODZ. 17.30

Spotkanie z cyklu **Mistrzowie dokumentu z historią w tle** – projekcja filmu Piotra Mielecha **Ścigam Iwana Groźnego**. Rozmowę z reżyserem poprowadzi dr Jędrzej Lipski. Dokument opowiada o Iwanie Demianiuku, ukraińskim strażniku z niemieckiego obozu zagłady Żydów w Sobiborze i Treblince. Demianiuk został oskarżony o to, że w 1943 r. przyczynił się do zamordowania ok. 28 tys. Żydów. W zbieraniu materiału dowodowego ogromną rolę odegrał dr Jacek Wilczur, wieloletni pracownik śledczy Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce. Badacz zgromadził i przekazał do sądu w Jerozolimie blisko 600 stron dokumentów poświadczających m. in. fakt, iż Iwan Demianiuk popełnił zbrodnię na terenie Polski.

▶ 14 CZERWCA (ŚRODA), GODZ. 17.30

Projekcja filmu Jacka Gwizdaty **Kamień** poświęconego historii pomnika Czerwca 1976. Po pokazie odbędzie się dyskusja, w której udział wezmą: Bronisław Kawęcki, kustosz pamięci radomskiego Czerwca 1976, przewodniczący

Spółecznego Komitetu Budowy Pomnika Czerwiec '76, Stanisław Kowalski, przewodniczący Stowarzyszenia Czerwiec '76 oraz Jacek Gwizdata, reżyser i producent filmu.

W 1981 roku w Radomiu na skrzyżowaniu ulic wmurowano kamień węgielny, który miał być załączkiem pomnika poświęconego osobom represjonowanym po proteście w czerwcu 1976 roku. Kamień stał się niemyym świadkiem początków radomskiej „Solidarności” oraz działań Służby Bezpieczeństwa, która próbowała zatrzeć pamięć o buncie robotników.

▶ 20 CZERWCA (WTOREK), GODZ. 17.30

Dyskusja z cyklu **Między swastyką a czerwoną gwiazdą** poświęconego największej zbrodni komunistycznej w powojennej Polsce – obławie augustowskiej. W lipcu 1945 r. oddziały NKWD, bezpieki i milicji aresztowały i wywiozły w nieznaną do dziś miejsce prawie sześćset osób podejrzewanych o współpracę z antykomunistycznym podziemiem. Prawdopodobnie wszyscy zostali zamordowani i pochowani w nieznanym miejscu. O poszukiwaniu prawdy o „małym Katyniu” dyskutować będą goście Piotra Zychowicza: prof. Krzysztof Jasiewicz,

historyk i politolog, badacz historii Ziemi Wschodnich RP pod okupacją sowiecką, oraz dr Teresa Kaczorowska, reporterka i pisarka, autorka książki **Obława Augustowska**.

▶ 21 CZERWCA (ŚRODA), GODZ. 17.30

Spotkanie z cyklu **„Łączka” i inne miejsca poszukiwań**. O poszukiwaniach miejsc pochówku ofiar terroru komunistycznego i aktualnym stanie prac identyfikacyjnych opowie prof. Krzysztof Szwagrzyk – zastępca prezesa IPN i dyrektor Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN. Rozmowę poprowadzi Marcin Wikto, redaktor tygodnika „W Sieci”.

▶ 22 CZERWCA (CZWARTEK), GODZ. 17.30

Spotkanie z cyklu **Żołnierze Wyklęci i zapomniani bohaterowie** – pokaz filmu Sławomira Górskiego **Wolność i Niezawistość. Ostatnia Nadzieja**. Rozmowę z reżyserem oraz prof. Krzysztofem Szwagrzykiem poprowadzi dr Jędrzej Lipski. Ten film to dokument ukazujący losy oficerów IV Zarządu Głównego „Wolność i Niezawistość” na

tle faktów historycznych. Wykorzystano w nim poruszające relacje świadków, autentyczne nagrania członków IV Zarządu Głównego WiN i grypsy więzienne skazanych, w tym Łukasza Cieplińskiego ps. „Pług”.

▶ 26 CZERWCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.00

Spotkanie filmowe Klubu Historycznego im. Gen. Stefana Roweckiego „Grota” – projekcja filmu **Czerwiec 1976** w reżyserii Jędrzeja Lipskiego i Piotra Mielecha. Gościem pokazu będzie reżyser, dr Jędrzej Lipski. Prowadzenie: dr Przemysław Gasztold. 25 czerwca 1976 r. w Radomiu, Ursusie i Płocku doszło do pochodów i demonstracji, zakończonych starciami z MO, a w Radomiu – dramatycznymi walkami ulicznymi. Czterdzieści lat po tych dramatycznych wydarzeniach twórcy filmu wracają do Płocka, do uczestników protestów. Wtedy byli młodymi robotnikami, dzisiaj już są na emeryturach. Jak zapamiętali gorący czerwiec 1976 roku? Czy czują się bohaterami?

► **26 CZERWCA (PONIEDZIAŁEK),
GODZ. 18:00**

Kolejny spacer edukacyjny śladami Jana Rodowicza „Anody”. Zbiórka o godz. 18.00 przed budynkiem przy ul. Filtrowej 12. Obowiązują zapisy na adres e-mailowy: michalina.zelazny@ipn.gov.pl.

Jan Rodowicz „Anoda” – harcerz, żołnierz Szarych Szeregów i Armii Krajowej, uczestnik wielu akcji bojowych, m.in. pod Arsenalem i w Celestynowie. W Powstaniu Warszawskim walczył w Batalionie „Zośka”, a za odwagę na polu bitwy został odznaczony Orderem Virtuti Militari. Po wojnie studiował architekturę na Politechnice Warszawskiej. W 1948 r. został aresztowany przez funkcjonariuszy Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego i na początku 1949 r. zginął w niewyjaśnionych do dzisiaj okolicznościach.

► **27 CZERWCA (WTOREK),
GODZ. 17.30**

Dyskusja z cyklu *Tajemnice wywiadu* z udziałem: dr. Witolda Bagieńskiego, dr. Piotr Gontarczyka oraz dr. Pawła Skubisza. Prowadzenie: Witold Gadowski, dziennikarz śledczy.

Tematem spotkania będą afery finansowe PRL: Żelazo, Zalew i FOZZ. Dwie pierwsze związane były z kryminalną działalnością wywiadu PRL – złoto i dewizy zrabowane za granicą w ramach operacji „Zalew” i „Żelazo” miały finansować działalność tajnych służb, ale większość została rozkradziona przez samych funkcjonariuszy. Powołany w 1989 r. Fundusz Obsługi Zadłużenia Zagranicznego oficjalnie miał sptać długi PRL, w praktyce służył defraudacji finansów publicznych. Rola tajnych służb w aferze FOZZ nie została nigdy w pełni wyjaśniona.

► **30 CZERWCA (PIĄTEK),
GODZ. 11.00**

VII Festiwal Komiksów Historycznych. W trakcie imprezy odbędą się warsztaty komiksowe prowadzone przez Huberta Ronka, twórcę postaci Antka Srebrnego. Szczegółowy program festiwalu na stronie www.ipn.gov.pl.

**Przystanek Historia
Centrum Edukacyjne IPN
im. Janusza Kurtyki**

ul. Marszałkowska 21/25
00-628 Warszawa
tel. 22 576 30 04

www.przystanekhistoria.ipn.gov.pl
www.facebook.com/przystanek.historia

zapraszamy

poniedziałek – piątek 9.00 – 20.00

sobota 9.00 – 14.00

biblioteka/czytelnia

poniedziałek – piątek 9.00 – 18.00

księgarnia

poniedziałek – piątek 10.00 – 19.00

sobota 9.15 – 13.45